

■ ■ ■ Å overbevise allmennheten om at aksjonærer faktisk betaler skatt når ligningen viser null, er en betydelig pedagogisk utfordring

Æren for skatten

FINANS
ESPEN
SIRNES

Debatten om formuesskatten har utløst en diskusjon om hvem som kan ta æren for skatten som bedriftene betaler. Det er imidlertid vanskelig å komme unna at også nullskattytere betaler skatt.

Tenk deg at du mottar 100 kroner i renter fra banken, og betaler 28 kroner i skatt på disse. Neste gang du logger deg på nettbanken skryter banken uhemmet av de 28 kronene som banken mener de har bidratt med til fellesskapet.

Nå er det vel ikke så veldig sannsynlig at en bank vil legge inn en slik funksjonalitet i sin nettbankløsning, men det er altså liten uenighet i at mottageren skal ha æren for skatt på renter. Derfor blir det litt rart når overskudd i aksjeselskaper ikke følger samme logikk. Bedriftens overskudd tilhører jo utvilsomt aksjonærene, akkurat som rentene tilhører bankkunden.

Siden skatteregnskapet føres i bedriften og ikke alt overskudd utbetales som utbytte, er det mer hensiktsmessig at kemneren får sjekken fra selskapet. Det betyr imidlertid ikke at det er en prinsipiell forskjell mellom skatt på renter og skatt på overskudd. Dersom skatt på overskudd ikke skal regnes som del av eierens samlede skattebelastning, er det heller ingen grunn til å gjøre det med renter. Isåfall kan banken med god grunn skryte på seg din skatt.

Å diskutere hvor mye den ene eller andre betaler i skatt ut fra hvem som fysisk mottar skatteregningen er altså ikke hensiktsmessig.

Det er derfor prisverdig at statssekretær Roger Schjerva i finansdepartementet tar til orde for at diskusjonen bør dreie seg om hvem som tar skattebelastningen og ikke hvem som mottar skatteregningen.

Den totale skatten som innbetales av en bedrift er i hovedsak inntektsskatt, arbeidsgiveravgift, skatt på overskudd og skatt på utbytte og renter.

Belastningen av disse skattene deles på en eller annen

SKATTEPENGER. Hvem skal ta æren for skatten som bedriftene betaler? Bedriftseierne eller arbeidstagerne? spør Espen Sirnes.

Foto: Norges Bank

måte mellom arbeidstagerne og investorene.

I tillegg kommer avgifter som også konsumentene betaler noe av, men for enkelhets skyld holder vi dem utenfor nå.

La oss nå i alle fall slå fast at bedriftseierne ikke kan ta på seg æren for all skatten. Noe må også tilskrives arbeidstagerne. Det kan imidlertid heller ikke være riktig at arbeidstagerne får all æren. Uten kapital vil de fleste bedrifter slite.

Hvor mye av selskapsskatten kan så en bedriftseier legitimt ta æren for? Schjerva gir oss litt hjelp i en replikk her i DN ved å referere til forskning som viser at av en økning i selskapsskatten på 1 krone betaler arbeidstagerne reelt sett 50 øre.

” La oss nå i alle fall slå fast at bedriftseierne ikke kan ta på seg æren for all skatten

Denne forskningen viser dermed med all tydelighet at det ikke nødvendigvis er slik at den som betaler regningen tar belastningen. Bedriften får regningen, men arbeidstageren må altså betale halvparten.

Når skatt på selskapet så lett forplanter seg til arbeidstagerne, vil det naturligvis også tilsi at dersom skatteøkningen var på lønnsinntekt, så ville selskapet på samme måte ta halvparten av den regningen. Dette støttes av empirisk forskning.

Forskningen som Schjerva siterer tilsier derfor at arbeidstagerne og aksjonærer deler likt på den totale skattebyrden.

Totalt innbetalinger av personskatt og selskapsskatt er av samme størrelsesorden i Norge i dag.

Siden vi ikke vet den nøyaktige fordelingen av skattebelastningen vil det nok derfor ikke bære helt galt av sted å gi aksjonærene æren for selskaps- og utbytteskatten og arbeidstagerne honnør for inntekts-skatten.

Så kan man eventuelt krangle om hvem som skal føre arbeidsgiveravgiften på sin CV. Dette er en konklusjon som følger Schjervas argumentasjon.

At skattesatsen for bedrifter er betydelig lavere enn for personer, korrigeres ved at overskuddet beskattes en ekstra gang når penger tas ut til personlig formål. Det er også en utbredt misforståelse at kapitalgevinster ikke beskattes i skjermingsmodellen.

En kapitalgevinst oppstår på grunn av overskudd eller forventning til fremtidig overskudd, og disse beskattes på vanlig måte.

Det finnes et hull i regelverket som gjør at verdier kan tas ut skattefritt fra bedriften i form av tilbakekjøp av aksjer, og det bør tettes ved å innføre beskatning av alle kontantuttak til personer uten unntak.

Å overbevise allmennheten om at aksjonærer faktisk betaler skatt i selskapene de eier når ligningen viser null, er likevel en betydelig pedagogisk utfordring. Det er nok også dette som er den egentlige begrunnelsen for formuesskatten.

■ Espen Sirnes, førsteamanuensis ved Handelshøgskolen i Tromsø/UiT